

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА
ИНТЕГРИРАНА ТЕРИТОРИАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЮГОЗАПАДЕН РЕГИОН ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 ЗА
ПЕРИОДА 2021-2027 Г.

ЗАДАНИЕ ЗА ОБХВАТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ОЦЕНКАТА

Януари 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	7
1.1	Предмет на договора.....	7
1.2	Цел на заданието за обхват и съдържание на оценката	8
1.3	Консултации по заданието за определяне обхвата на оценката.....	9
2.	Визия, стратегически приоритети и обхват на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.....	10
2.1	Визия на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.....	10
2.2	Стратегически приоритети, специфични цели и съдържание на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2.....	10
2.3	Обхват на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2	12
2.4	Времева рамка	13
3.	Връзка на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми.....	13
4.	Методика на ЕО	14
4.1	Нормативна рамка за ЕО	14
4.2	Методически подход.....	15
4.3	Екологична политика и цели.....	15
4.4	Взаимодействия на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 с околната среда.....	15
4.5	Индикатори.....	18
4.6	Видове въздействия	19
4.7	Метод за оценка на въздействията	20
4.8	Мотиви за избор на алтернативи	21
4.9	Мерки	21
4.10	Заключение	22

5.	Проекто-съдържание на Доклада за екологична оценка.....	22
6.	Приложения.....	27
6.1	Приложение 1 Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната.....	27
	Приложение 1. Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната	29

Съдържание на Таблиците

Таблица 1 <i>Рейтинг матрица (матрица на оценките)</i>	20
Таблица 2 <i>Население по области към 31.12.2019</i>	29

Съдържание на Фигурите

Фигура 1 <i>Обща схема на Югозападен регион за планиране от ниво 2</i>	12
--	----

АБРЕВИАТУРИ

Абревиатура	Дефиниция
АИС	Автоматична измервателна станция
БД	Басейнова дирекция
ГОП	Горни оценъчни прагове
ДОАС система	Модел автоматична измервателна станция
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗ	Защитена зона (по смисъла на ЗБР)
ЗТ	Защитена територия (по смисъла на ЗЗТ)
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ИТС	Интегрирани териториални стратегии
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МАС	мобилни автоматични станции
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НКЦ	Недвижими културни ценности)
ОС	Оценка за съвместимост

Абревиатура	Дефиниция
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЛ	Районна лаборатория
РП	Региони за планиране
СГН	Средногодишна норма
СДН	Средноденонощна норма
СПП	Стратегическо планиране и програмиране
СО	Въглероден оксид
NO ₂	Азотен диоксид
О ₃	Озон
SO ₂	Серен диоксид
ФПЧ ₁₀ (PM ₁₀)	Фини прахови частици с размер под 10 микрона
ЮЗР	Югозападен регион

1. Въведение

1.1 Предмет на договора

За регионите за планиране от ниво 2 се разработват интегрирани териториални стратегии за развитие в съответствие с изискванията на Закона за регионалното развитие. Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 се приемат от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството след одобрението им от съответните регионални съвети за развитие.

Настоящият документ представлява Задание за обхват и съдържание на Екологичната оценка по Договор №РД-02-29-233/30.12.2020г., сключен между Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), в качеството му на Възложител, и „ЕФ СИ ДЖИ ПОВВИК“ ЕАД, в качеството му на Изпълнител, за изпълнението на обществена поръчка с предмет: „ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА ЗА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2“. Финансирането на обществената поръчка ще се осигури в рамките на Бюджетна линия с регистрационен номер BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор „Стратегическо планиране и програмиране“ (СПП), Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“. Интернет адресът на Единния информационен портал е: www.eufunds.bg/b, а интернет адресът на ОПРР 2014-2020 г. е: www.bgregion.eu.

ИТСР на Югозападен регион попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и очертава рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения, които се отнасят към позиции на Приложение № 1 и Приложение № 2 на ЗООС, предвид което, на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по задължителна екологична оценка (ЕО).

Стратегията ще бъде одобрена от Министерския съвет на Република България, предвид което, на основание член 4, т. 1 от Наредбата за ЕО, както и чл. 4, т. 2 от същата наредба във връзка с чл. 10, ал. 2, т. 4 от ЗООС, компетентен орган за провеждане на процедурата по ЕО е министърът на околната среда и водите.

Регионалният съвет за развитие на Югозападния регион е органът, който ще следи за прилагането на стратегията.

Процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на ИТСР. Екологичната оценка на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021 г. - 2027 г. се

извършва едновременно с изготвянето ѝ. Становището по екологична оценка е задължително условие за последващото одобряване на ИТСП. Органите, отговорни за одобряване и прилагане на стратегията е необходимо да се съобразяват със становището по ЕО и с поставените в него условия, мерки и ограничения.

1.2 Цел на заданието за обхват и съдържание на оценката

В съответствие с изискванията, определени в чл. 3 на Директива 2001/42/ЕО,¹ не може да се изключи възможността бъдещата Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. да създаде условия за въздействие върху околната среда.

Съгласно писмо изх. № ЕО-13 /01.06.2020 г. на Компетентния орган (МОСВ), ИТСП на Югозападен регион попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по екологична оценка (ЕО). Съгласно чл. 82, ал. 1 от ЗООС процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури по изготвяне на планове/измененията на планове и завършва преди тяхното одобряване.

Процесът на определяне на обхвата и съдържанието на оценката има за цел вземане на решение относно обхвата и нивото на подробност на информацията, която трябва да бъде включена в Доклада за екологична оценка (Директива за СЕО 2001/42/ЕО, чл. 5, ал. 4).

Процесът на определяне на обхвата и съдържанието има за цел да:

- определи съответния район на въздействие и времевия период за проява на евентуалните въздействия;
- идентифицира съответните екологични аспекти, които трябва да се разгледат в рамките на ЕО;
- определи метод за оценка на положителните и отрицателните въздействия;
- определи метод за генериране и оценка на разумни алтернативи;
- представи проект за съдържание на Доклада за екологична оценка.

Съгласно писмо на МОСВ изх. № ЕО-13 /01.06.2020 г.: Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г." е допустима и няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Natura 2000. Поради това не се изисква

¹ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

изготвяне на Оценка за съвместимостта на ИТСП на Северен централен регион за планиране от ниво 2 с предмета и целите на защитените зони по смисъла на ЗБР.

1.3 Консултации по заданието за определяне обхвата на оценката

Съгласно чл. 19а на Наредба за ЕО, Възложителят възлага изготвянето на задание за определяне обхвата на оценката, по което провеждат консултации с:

- Компетентният орган по чл.4 от Наредбата за ЕО;
- Съответните специализирани компетентни органи по чл. 13, ал. 1 относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенни аспекти на околната среда и риска за човешкото здраве; и
- Други специализирани ведомства и заинтересованата общественост съгласно схемата по чл. 19, ал. 3 от Наредбата за ЕО.

Ключовите заинтересовани страни, идентифицирани в процеса на определяне на обхвата на ЕО, са както следва:

- Министерство на околната среда и водите (МОСВ);
- Министерство на здравеопазването (МЗ);
- Басейновите дирекции за управление на водите:
 - БД Дунавски район с център гр. Плевен;
 - БД Западнобеломорски район с център гр. Благоевград;
 - Източнобеломорски район с център гр. Пловдив.
- Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ):
 - РИОСВ Благоевград;
 - РИОСВ София.
- Регионалният съвет за развитие на ЮЗР
- Заинтересованата общественост в засегнатите области Благоевград, Кюстендил, Перник, София и София-столична община.

Отделно от посочените по-горе ключови заинтересовани страни, съгласно изискванията на Възложителя, е необходимо да се проведат 3 бр. консултации с обществеността, във всеки от регионите за планиране от ниво 2.

Други институции, ключови групи и представители на обществеността също могат да се включат в процеса на консултации.

Схемата за консултации със заинтересованите страни е представена в отделен документ.

В съответствие с изложеното по-горе, настоящият документ се представя с искане за коментар от страна на: Компетентния орган – Министерство на околната среда и водите (МОСВ), на специализираните компетентни органи – Министерство на здравеопазването (МЗ), Басейновите дирекции за управление на водите (БД Дунавски район с център гр. Плевен, БД Западнобеломорски район с център гр. Благоевград БД, Източнобеломорски район с център гр. Пловдив), Регионалните инспекции за околна среда и водите (РИОСВ Благоевград, РИОСВ София), както и на други заинтересовани страни, които могат да бъдат идентифицирани. Получените в резултат на консултациите по Заданието становища ще бъдат съобразени при изготвяне на доклада за ЕО.

2. Визия, стратегически приоритети и обхват на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

2.1 Визия на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

Приетата визия, която определя рамката за реализация на Интегрираната териториална стратегия (ИТС) за развитие на Югозападен регион, е следната:

ЮГОЗАПАДЕН РЕГИОН - развиващ своите потенциали за достойно място сред европейските райони.

2.2 Стратегически приоритети, специфични цели и съдържание на ИТСР на Югозападен регион за планиране от ниво 2

ИТСР на Югозападен регион за планиране от ниво 2 е средносрочен стратегически планов документ, който определя политическата, икономическата, пространствената и тематична рамка на развитието на региона в годините на новия програмен период 2021-2027 г. Стратегия за развитие на Югозападен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 година е разработена в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.) и отчита предвижданията на секторните стратегии на регионално ниво в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, ширококолентовите комуникации, туризма и околната среда. Визията и пакетът от стратегически приоритети на ИТСР на Югозападен регион от ниво 2 за периода 2021- 2027 г. са формулирани на основа на анализа на състоянието и съществуващите тенденции в социално-икономическото, екологичното, културното, инфраструктурното и пространствено развитие на областите в регион.

ИТСР на Югозападен регион, включва 3 основни приоритета за развитие на региона към които са формулирани специфични цели, както следва:

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: ПОДКРЕПА НА РЕГИОНАЛНИТЕ ПОТЕНЦИАЛИ ЗА УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ** - През плановия период усилията в ЮЗР ще се фокусират върху преход към ново индустриално развитие, които да допринесат за утвърждаване на водещата роля на региона в конкурентоспособността и растежа на националната икономика и за доближаване до икономическите резултати на столичните региони в сравнимите икономики на ЕС.
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1 Насърчаване на интелигентен и иновативен икономически ПРЕХОД и преход към неутрална по отношение на климата икономика;
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2 Подкрепа за включване в растежа на специфичните природни и културни потенциали на ЮЗР;
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2: ИНВЕСТИРАНЕ В ЧОВЕШКИЯ КАПИТАЛ И ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА РЕГИОНАЛНИТЕ ДИСБАЛАНСИ В ОСИГУРЯВАНЕТО НА ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНИ УСЛУГИ** - Подобреното качеството и достъп до публичните услуги от първостепенно значение - здравно обслужване, социални услуги, активното социално приобщаване на уязвимите групи, както и ефективно реализиране на пазара на труда водят до съхраняване на регионалните демографски ресурси и подобряване качеството на живот, социално сближаване и повишаване привлекателността за обитаване на всяка териториална общност.
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.1 Образование и обучение за високо квалифицирана работна сила;
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.2 Осигуряване на равен достъп до качествени здравни и социални услуги;
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: ПО-ДОБРЕ СВЪРЗАН И УСТОЙЧИВ РЕГИОН** - Ключово условие за постигането на по-добра транспортна и цифрова свързаност в района (външна и вътрешна) е ефективното поддържане, модернизация и развитие инфраструктурата.
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1 Подобряване на свързаността на региона в национален и международен план и вътрешнорегионалната достъпност;
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2 Инвестиции за екологичната инфраструктура и биоразнообразие;
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3 Териториално развитие и сближаване
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.4 Укрепване на трансграничните перспективи.

2.3 Обхват на ИТСР на Югозападен регион за планиране от ниво 2

Югозападният регион обхваща областите Благоевград, Кюстендил, Перник, София и София-столична община, с общо 52 общини: Белица, Благоевград, Бобовдол, Бобошево, Божурище, Ботевград, Брезник, Годеч, Горна Малина, Гоце Делчев, Гърмен, Драгоман, Дупница, Елин Пелин, Антон, Етрополе, Земен, Ихтиман, Ковачевци, Костенец, Долна Баня, Костинброд, Кочериново, Кресна, Кюстендил, Челопеч, Чавдар, Мирково, Невестино, Пирдоп, Перник, Правец, Радомир, Разлог, Банско, Рила, Самоков, Сандански, Столична община, Петрич, Сапарева Баня, Сатовча, Своге, Симитли, Сливница, Копривщица, Струмяни, Трекляно, Трън, Хаджидимово, Якоруда, Златица.

Територията на региона се простира на север до билото на Западна и Централна Стара планина. Източната му граница преминава през Златишко-Пирдопското поле, Ихтиманска Средна гора, югозападните склонове на Родопите и по поречието на р. Места. Южната граница изцяло съвпада с държавната граница на България с Гърция, а на запад регионът граничи с Република Северна Македония и Република Сърбия. Площта на региона е 20 040 km², което представлява 18,1 % от територията на страната, като земеделските територии са 44,0 %, горските - 49,6 % и урбанизираните - 4,4 %

На Фигура 1 е показана обща схема на Югозападен регион за планиране от ниво 2.

Фигура 1 Обща схема на Югозападен регион за планиране от ниво 2

Кратки характеристики на територията в географския обхват на ИТСР на Югозападен регион за планиране от ниво 2 са представени в *Приложение 1*.

2.4 Времева рамка

Разглежданият период от време, за който ще бъдат оценявани положителни и отрицателни въздействия, е периодът от 2021 до 2027 г, за който ИТСР на Югозападен регион за планиране от ниво 2 определя общата политическа, пространствена, икономическа и тематична рамка за развитието на региона и в който период ще се осъществяват предвидените по Стратегията мерки и дейности.

Програмният период на разглеждания проект на ИТСР съвпада с периода на актуализирането, изготвянето и прилагането на третите Планове за управление на речните басейни (ПУРБ 2022-2027) и вторите Планове за управление на риска от наводнения (ПУРН) за периода 2022-2027г

3. Връзка на ИТСР на Югозападен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми

Основните планове, програми и стратегии, чиято връзка с ИТСР на Югозападен регион за планиране от ниво 2 ще бъде разгледана при екологичната оценка, са релевантните за периода на прилагане на ИТСР на Югозападен регион за планиране от ниво 2, както следва:

- Актуализирана Национална концепция за пространствено развитие (НКПР) за периода 2013 - 2025 г.
- Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.
- Цели за устойчиво развитие (Дневен ред 2030 г)
- Пътна карта за план за действие целящ нулево замърсяване на водите, въздуха и почвата.
- План за действие относно кръговата икономика
- Национална програма за развитие: България 2030 – визия, цели и приоритети
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г)
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.

Забележка: Горепосочената информация представя първоначалните идеи по ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 и може да бъде променена при по-нататъшните му подготвителни етапи.

4. Методика на ЕО

4.1 Нормативна рамка за ЕО

ЕО ще бъде разработена в съответствие с разпоредбите на Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (Директива за СЕО), транспонирана в националното законодателство с Наредбата за условията и реда на извършване на екологична оценка на планове и програми.

В допълнение, ЕО ще се съобрази със следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна;
- Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици, кодифицирана с Директива 2009/147/ЕО;
- Оценка на планове и проекти, съществено засягащи зони от Натура 2000 – Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България;
- Указания в писмо на МОСВ изх. № ЕО-13/01.06.2020г. в отговор на изпратено Уведомление

Ключовите документи, свързани с процеса по изготвяне на ЕО, са както следва.

Карта 1: Ключова нормативна рамка

Законова рамка на България и съответните документи, свързани с процеса по ЕО

- Закон за опазване на околната среда (ЗООС) – обн. ДВ, бр. 91/2002 г.;
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) – обн. ДВ, бр. 77 /2002 г.;
- Закон за водите – обн. ДВ, бр. 67/1999 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и

програми (Наредба за ЕО), приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн. ДВ, бр. 57/2004 г.;

- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС) – обн. ДВ, бр. 73 /2007 г.

4.2 Методически подход

Методите и техниките, предвидени за оценка на околната среда и за изготвяне на доклада за екологична оценка, са тези, посочени в насоките и ръководствата, изброени в предходния раздел, и по-специално в следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България.

4.3 Екологична политика и цели

В Доклада за ЕО ще бъдат описани целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ИТСП, както и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ИТСП.

Програмните документи, които имат отношение към ИТСП във връзка с целите на опазване на околната среда, са описани в Раздел 3 на настоящия документ.

4.4 Взаимодействия на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 с околната среда

За да идентифицират взаимодействията между ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 и околната среда, ЕО ще включва преглед на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда, които ще бъдат оценени спрямо приоритетите на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2.

• Съществуващо състояние на компонентите и факторите на околната среда

Ще се направи анализ на съществуващото състояние на околната среда в съответствие с териториалния обхват на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2. Компонентите и факторите на околната среда, които ще се разгледат, са както следва:

- Въздух, климат – оценка на съществуващото състояние на качеството на въздуха

Атмосферен въздух – Емисии на вредни вещества във въздуха, емисии на киселинни вещества (SO₂, NO_x и NH₃), емисии на прекурсори на озона, емисии на прекурсори PM₁₀, качество на въздуха;

Климатични фактори – съществуващо състояние и тенденции в изменението на климата, включително емисии на парникови газове (ПГ).

- Води – преглед на текущото състояние на повърхностните и подземните води

За съществуващото състояние на водите в ЕО на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 ще бъде разгледана подробно информация за 2019 година относно екологичното и химично състояние на повърхностните води, химичното и количествено състояние на подземните води в България както и риска от наводнения;

- Почви – съществуващо състояние на земите и почвите

Информацията за съществуващото състояние ще включва: почвени условия, процеси на деградация на почвата, замърсяване на почвата

- Ландшафт – съществуващо състояние на ландшафта и визуално благоустройство

Ще се използва системата за класификация и типология на ландшафтите в България.

- Биологично разнообразие – флора, фауна, защитени територии и зони от Натура 2000

Флора и фауна – резюме на съществуващото състояние, защитени, редки и застрашени видове на национално ниво;

Защитени територии и зони – обявените защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и защитени зони (Натура 2000 места) по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Текстово и картно отразяване на елементите от националната екологична мрежа в национален мащаб.

- Културно-историческо наследство

Културно-историческото наследство представлява неразделна част от околната среда и може да се дефинира като антропогенна среда. Ето защо оценката на околната среда ще включи кратка информация за съществуващото състояние на културно-историческите обекти, включително архитектурно и археологично наследство.

- Материални активи

Анализ на текущото състояние на физически активи, свързани с ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2.

- Население и човешко здраве

Докладът за оценка на околната среда ще предостави информация и анализ по отношение на настоящото състояние на местното население: гъстота на населението, разпределение на населението по възраст и пол, миграция – темп на нарастване и раждаемост, както и естествен прираст, смъртност, здравословно състояние (заболеваемост).

- **Съществуващо състояние на територии, за които съществува вероятност да бъдат съществено засегнати**

Съществуващото състояние ще включва преглед на териториите, които е вероятно да бъдат съществено засегнати от ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2. Специално внимание ще се отдели на защитените територии и защитените зони, зоните за защита на водите и други екологично уязвими райони.

- **Съществуващи екологични проблеми**

Ще бъде предприето проучване за идентифициране на основните екологични проблеми и тенденции. Ще се разгледа и анализира съществуващото състояние на околната среда, за да се гарантира, че всички съществуващи проблеми са взети под внимание при оценката на въздействията на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2. Анализът ще бъде основа за идентифициране както на проблемите по отношение на околната среда, които ще бъдат решени или уредени, така и на тези, които биха могли евентуално да се влошат при изпълнението на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2.

Специално внимание ще бъде отделено на защитените територии / зони.

- **Вероятни значителни въздействия върху околната среда**

Директива 2001/42/ЕО за ЕО, Приложение I, разглежда аспектите на околната среда с оглед на вероятните значителни въздействия върху тях.

В този раздел ще бъдат идентифицирани, описани и оценени мерките и проекти, които ще бъдат финансирани в рамките на стратегическите приоритети и специфични цели на ИТСП. Ще бъде направена оценка относно вероятните значителни отрицателни въздействия от тяхното прилагане върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзки между тях в т.ч. дали те са: вторични, кумулативни, едновременни, карткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни.

Тъй като ИТСП има предвиждания на няколко нива на подробност, въздействието върху околната среда и здравето на хората ще бъде оценено и таблично, включващо: ниво Стратегически приоритети, специфични цели, цели, мерки.

За точна оценка ще се използват специфични индикатори за оценка на въздействието

върху различни екологични аспекти / субекти на защита, както е описано по-долу.

4.5 Индикатори

Установяването на проблемите на околната среда, целите и индикаторите, които трябва да бъдат разгледани в рамките на ЕО, представлява тристепенен процес:

1. Идентифициране на съответните екологични аспекти, които следва да бъдат разгледани в рамките на ЕО;
2. На база на идентифицираните аспекти, установяване на съответните екологични цели, които следва да бъдат разглеждани в рамките на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 и процеса на ЕО;
3. Където е възможно, предлагане на подходящи индикатори за състоянието на околната среда (или специфични въпроси), които ще ръководят анализа в рамките на процеса по ЕО.

- **Екологични аспекти, които трябва да се вземат под внимание при процеса по ЕО**

Екологичните аспекти, които трябва да се вземат под внимание при процеса на ЕО се идентифицират като релевантни на целите на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 спрямо следните компоненти: биологично разнообразие, фауна и флора; население и човешко здраве; почви; води; въздух и климат; материални активи; културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологично наследство; ландшафт.

Други екологични аспекти:

- транспортни нужди, достъпност и т.н.

- **Избор на екологични цели**

След като ключовите проблеми на околната среда са идентифицирани, в ЕО се идентифицират и описват съответните цели на околната среда, които трябва да бъдат защитени. Те могат да се установят от съответните:

- законови или нормативни рамки;
- стратегии в областта на околната среда, политики, планове за действие;
- стратегии за устойчиво развитие;
- програмни документи и др.

- **Идентифициране на подходящи индикатори на околната среда (или специфични въпроси), които ще ръководят анализа в рамките на ЕО**

Показателите за оценка на въздействието върху различни екологични компоненти се определят в рамките на фазата на определяне на обхвата в съответствие с определени критерии за подбор. При подбора на показателите се вземат предвид индикатори:

- които ще позволят възможно най-добра оценка на въздействието на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда;
- които съответстват на екологичните проблеми;
- които могат добре да бъдат изразени количествено.

За всеки индикатор ще се посочат периодичност на измерване, мерна единица, орган, отговорен за наблюдението и контрола.

4.6 Видове въздействия

Съгласно чл. 86, ал. 3 т 6 от ЗООС, докладът за ЕО задължително съдържа анализ на: *вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици.*

Докладът за ЕО ще анализира и оцени вероятните значителни въздействия върху околната среда, включително вторични, кумулативни, синергични/едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни въздействия от изготвяния ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 върху компонентите: Въздух и климат, Води, Почви, Ландшафт, Биологично разнообразие, включително флора, фауна, защитени територии и зони, Културно-историческо наследство, Материални активи, Население, човешко здраве

Анализът на възможните значителни въздействия върху гореспоменатите компоненти ще бъде обхване всички предвиждания на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2, пропорционално на тяхната степен на подробност.

Трансгранични въздействия

Съгласно писмо на МОСВ изх. № ЕО-13 /01.06.2020 г.: *При изготвянето на заданието да бъде разгледана и вероятността при прилагането на ИТСП на Югозападен регион да се очаква значително въздействие върху околната среда на територията на други държави с цел съобразяване на необходимостта от провеждане и на процедура по ЕО в трансграничен контекст предвид задълженията на страната ни по международно, европейско и национално законодателство*

По отношение на трансгранични въздействия върху околната среда на други държави, предвижданията на проекта на ИТРС на този етап по характер, същност и мащабност на идентифицираните мерки и дейности по Стратегически приоритети не предполагат възникването на отрицателно трансгранично въздействие върху околна среда на други държави. В обхвата на ИТРС дейностите ще се изпълняват в територията на общините в региона. В доклада за екологична оценка ще бъде подробно и задълбочено оценена възможността за евентуално трансгранично въздействие на Стратегията.

Въз основа на анализите и оценки на въздействието ще бъдат изведени обобщени изводи, относно въздействието на ИТРС върху околната среда и човешкото здраве, вкл. Трансгранично.

4.7 Метод за оценка на въздействията

ЕО ще оцени възможните въздействия на ИТРС на Югозападен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда и ще даде препоръки как да се подобри качеството му по отношение на екологичните аспекти.

Анализът на съществуващото състояние и очакваните последици в случай, че ИТРС на Югозападен регион за планиране от ниво 2 не бъде изпълнена, ще дефинира т. нар. „нулева алтернатива“.

Оценката на положителните и отрицателните въздействия на заложените в ИТРС на Югозападен регион за планиране от ниво 2 приоритети ще бъдат обобщени в **рейтинг матрица**, като се използват следните обозначения, показани в Таблица 1.

Таблица 1 Рейтинг матрица (матрица на оценките)

+	Очаквано положително въздействие
0/+	Клони към резултат от положително въздействие
/	Очаква се незначително или никакво въздействие
0	Като цяло се очаква нулево резултатно въздействие, тъй като положителните и отрицателните въздействия взаимно се компенсират
0/-	Клони към резултат от отрицателно въздействие
-	Очаквано отрицателно въздействие
=	Очаква се въздействие, но поради недостатъчни данни, оценката на въздействието е невъзможна

В допълнение към тази матрица ще се извърши качествено описание на възможните положителни или отрицателни въздействия, които са предизвикани от приоритетите на ИТРС на Югозападен регион за планиране от ниво 2, както и предложените необходими

сметчаващи мерки. Оценяват се преките и косвени, както и кумулативните въздействия. База за оценката са експертните познания на екипа по екологичната оценка. Съдържанието на Доклада за екологична оценка ще отговаря на изискванията на Директива 2001/42/ЕО и Наредбата за ЕО.

Нивото на подробност на оценката ще се базира на нивото на подробност, което предоставя ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2. Всички затруднения, възникнали в процеса на събиране на информация, необходима за разработката на ЕО, както и решаването им, ще бъдат включени в ЕО.

4.8 Мотиви за избор на алтернативи

За интегриране на екологичните съображения в подготовката и приемането на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2, ЕО ще предостави обратна връзка към проекта на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2. Ще се посочат мерки за предотвратяване, намаляване и при необходимост компенсиране на неблагоприятните въздействия, както и предложения за подобряване на изготвения проект на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2.

За да се подобри качеството на документа по отношение на околната среда като обратна връзка могат да бъдат дадени предложения за нови формулировки на стратегическите приоритети и специфичните цели на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2. Това стратегическо консултиране ще осигури интегрирането на съображенията по отношение на екологията в подготовката и приемането на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 с оглед на устойчивото развитие. Окончателният вариант на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 ще представлява изискваната от Директива 2001/42/ЕО алтернативна опция.

Ще бъде направено описание на мотивите, които са довели до избора на приетата за ИТСП алтернатива от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве. Ще бъде оценена и т. нар. „нулева алтернатива“, представляваща отказ от реализацията на Стратегията - ще бъде направена в т. 4 на ДЕО, където ще бъде анализирано развитието на компонентите и факторите на околната среда без прилагането ѝ.

4.9 Мерки

След преглед на Стратегическите приоритети и специфични цели на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2, в ЕО ще бъдат оценени очакваните въздействия и ще се предложат следните видове мерки:

- **Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2**

Въз основа на анализа и оценката на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 ще се предложат мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда, както и за предотвратяване или намаляване на възможните отрицателни последици за човешкото здраве.

- **Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2**

Ще бъдат предложени допълнителни мерки за смекчаване на очакваните въздействия от реализацията на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда и човешкото здраве. Мерките ще бъдат определени от гледна точка на очакваните резултати от тяхното прилагане.

- **Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на Стратегията**

Съобразно резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на Стратегията, ще бъдат препоръчани мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контролът на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2.

4.10 Заключение

Екологичната оценка ще даде възможност за обосновано заключение относно съвместимостта на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 от гледна точка на изискванията за опазване на околната среда.

5. Проектно-съдържание на Доклада за екологична оценка

Географският обхват на ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 (ИТСП на РП от ниво 2) включва цялата територия на Република България, като обхватът на ИТСП на ЮЗР е в границите на региона и е описан в т. 2.3 на настоящото Задание. Докладът за ЕО ще приеме за целеви географския обхват на ИТСП на РП от ниво 2 и ще бъде изготвен съобразно степента на подробност на ИТСП на РП от ниво 2.

Съгласно Чл. 17. (1) от Наредбата за ЕО (последно изм. ДВ. бр.70 от 7 Август 2020 г), докладът за ЕО се оформя като единен документ, който включва:

1. съдържателна част съгласно изискванията на чл. 86, ал. 3 от ЗООС и резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание;

2. списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;
3. списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, в който всеки удостоверява с полагане на подпис разработените от него раздели на доклада;
5. декларации по чл. 16, ал. 1;
6. справка за проведени консултации и за изразените при консултациите мнения и предложения, както и за начина на отразяването им;
7. приложения.

Съгласно Чл. 86. (3) от ЗООС (последно изм. ДВ. бр.54 от 16 Юни 2020 г) докладът за ЕО задължително съдържа:

1. описанието на съдържанието на основните цели на плана или програмата и връзката с други съотноситими планове и програми;
2. съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на плана или програмата;
3. характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати;
4. съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана или програмата, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;
5. целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и програмата, и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на плана или програмата;
6. вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;
7. мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на плана или програмата върху околната среда;

8. описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау;

9. описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на плана или програмата;

10. нетехническо резюме на екологичната оценка.

Съгласно Техническата спецификация на Възложителя докладът за екологична оценка задължително съдържа:

- описанието на съдържанието на основните цели на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 и връзката с други съотносими планове и програми;
- съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;
- характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати;
- съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;
- целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;
- вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;
- мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на

интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 върху околната среда;

- *описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау;*
- *описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;*
- *нетехническо резюме на екологичната оценка с необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).*
- *резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание;*
- *списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;*
- *списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, в който всеки удостоверява с полагане на подпис разработените от него раздели на доклада;*
- *декларации по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;*
- *справка за проведени консултации и за изразените при консултациите мнения и предложения, както и за начина на отразяването им;*
- *В случай, че е преценено за необходимо от компетентния орган - оценка на съвместимостта на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 с предмета и целите на опазване на защитените зони, в съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.*

Предлаганата структура на доклада за ЕО е както следва:

1. Въведение
2. Основни цели на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2
3. Връзка на ИТСП с други съотносими планове и програми

4. Съответни аспекти на текущото състояние на околната среда
 - Въздух и климат
 - Води - повърхностни и подземни
 - Почви и земеползване
 - Ландшафт
 - Биологично разнообразие, вкл. флора, фауна, защитени територии (ЗТ) и защитени зони (ЗЗ)
 - Културно-историческо наследство
 - Материални активи
 - Население, човешко здраве
5. Развитие на околната среда без прилагането на интегрираната териториална стратегия за развитие на регионите за планиране от ниво 2
6. Характеристики на околната среда за територии, които може да бъдат значително засегнати
 - Територии от интерес за Общността
 - Територии с национален защитен статут
 - Зони за защита на водите и др.
7. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие
8. Цели на опазване на околната среда
 - на международно равнище
 - на национално равнище

В този раздел ще бъде направен анализ на стратегиите, плановете и програмите, които поставят цели по опазване на околната среда на национално и международно (европейско) равнище, които имат отношение към ИТСП, като въз основа на анализа, ще бъдат направени изводи за начина и степента, в които в програмата тези цели и екологични съображения са взети предвид
9. Вероятни значителни въздействия върху околната среда - комбинирана оценка по горепосочените аспекти на околната среда с оглед вероятни значителни въздействия или последици от ИТСП, включително и Трансгранични въздействия върху околната среда и човешкото здраве.
10. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най- пълно компенсиране

на неблагоприятните последствия от осъществяването на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 върху околната среда.

На база на резултатите от извършените в предходната точка анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на реализирането на ИТСП 2021-2027 г., ще бъдат предложени мерки, които ще бъдат мотивирани, в т.ч. и по отношение на очакваните резултати от прилагането им. Същите ще бъдат представени като:

- Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСП
- Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП

11. Алтернативни решения – вкл. представяне на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу- хау
12. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2
13. Заключение
14. Приложения – включително, но не само:

- Картен материал
- Използвана литература и източници на информация
- Резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание - Справка за проведените консултации, вкл. изразените при консултациите мнения и предложения, както и мотивите за тяхното приемане или неприемане и за начина на отразяването им.
- Списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;
- Списък с експертите и ръководителя изготвили доклада за ЕО
- Декларации по Член 16(1) от Наредбата за ЕО

Съгласно Чл. 17. (3) от Наредбата за ЕО, като отделно самостоятелно приложение към доклада за ЕО ще се изготви нетехническо резюме на достъпен за обществеността език в обем, не по-малък от 10 на сто от обема на доклада. Освен текстовата част резюмето ще съдържа необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).

6. Приложения

6.1 Приложение 1 Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

Приложение 1. Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

1. Величина и пространствен обхват

Според използваните за екологична оценка критерии, които са описани в Приложение II на Директивата за стратегическата екологична оценка 2001/42/ЕО, величината и пространственият обхват на въздействията на разглеждания план върху околната среда обхващат:

- географската територия, която е вероятно да бъде засегната; и
- броя на населението, което е вероятно да бъде засегнато.

1.1 Географска територия, която е вероятно да бъде засегната

Като се има предвид, че към настоящия етап от процеса на разработване на ИТСП на Югозападен регион за планиране от ниво 2 местоположенията на предвижданите интервенции не са определени, за целите на характеризирание на пространствения обхват на въздействията се разглежда цялата приложима област за подобни интервенции, която представлява областите: Благоевград, Кюстендил, Перник, София и София-столична община с общо 52 общини.

Състоянието на околната среда в територията на Югозападен район се контролира в следните **РИОСВ: РИОСВ София и РИОСВ Благоевград, както и от РИОСВ Перник, който от 16.06.2020 г., се обединява с РИОСВ-София.**

1.2 Брой на населението, което е вероятно да бъде засегнато

Съгласно данни на НСИ населението по области е както следва:

Таблица 2 Население по области към 31.12.2019

Области	Население, брой
Благоевград	302694
Кюстендил	116915
Перник	119190
София	226671
София-столична община	1328790
Р. България	6 951 482

2. Природни характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

2.1 Климат

В климатично отношение Югозападния район се отнася към – Европейско континенталната и Континентално средиземноморската климатични подобласти.

Северната част на региона се характеризира с умерено континентален климат и попада в 3 климатични района – Планински; Припланински и Нископланински райони в западна Средна България; Климатичен район на високите полета на Западна Средна България.

Климатичният район на високите полета в Западна Средна България обхваща котловинните полета в тази част на страната, характеризиращи се с общи климатични особености.

Климатичният район на нископланинските части на западна Средна България обхваща планините Витоша (като изключим най-високите ѝ части), Люлин, Верила, Краище Коньовска планини. Климатичните условия в този район се определят главно то сравнително голямата надморска височина – средно 700 до 1000 m.

Планинският климатичен район обхваща частите от Витоша, северните склонове на Рила и Краище с надморска височина над 1 000 m.

Средната част от региона попада в Преходно континенталната климатична подобласт на Европейската континентална климатична област и по-конкретно към 3 климатични района – Кюстендилско-Благоевградски климатичен район; Рило Осоговски нископланински климатичен район; Планински климатичен район.

Кюстендилско Благоевградския климатичен район обхваща местата от северната половина на Струмската долина, като включва Кюстендилското, Дупнишкото и Благоевградското полета.

Рило-Осоговския климатичен район обхваща припланинските места над Кюстендилското, Дупнишкото и Благоевградските полета, както и долните части от западните склонове на Рила, източните склонове на Осоговската и Влаховска планини и южната половина на Конявската планина.

Планинският климатичен район на Преходно континенталната подобласт се състои от отделните части с надморска височина над 1 000 m на Рила (без северните и южни склонове над 2 000 m), Родопите (без югозападните и югоизточни склонове), Осоговска и Влахина планини.

Южната част от региона се отнася към Южнобългарската подобласт на Континентално-Средиземноморската област на страната и по-конкретно към: *Петричко-Санданския, Малешевско-Пиринския нископланински и Планинския климатични райони* *Петричко-Санданския климатичен район* обхваща долината на р. Струма на юг от Симитли. На изток е обграден от Пирин, на запад от Влахина, Малешевска и Огражден планина.

Малешевско-Пиринския нископланински район включва склоновете на планините обграждащи Петричко - Санданския район, като във височина достига до 1 000 m надморско равнище.

Планинският климатичен район на Южнобългарската климатична подобласт представлява съвкупността от планините в областта с надморска височина над 1 000 m.

Това разнообразие обуславя и вътрешнорегионалните различия в климатичните компоненти:

- валежи: валежните количества с нарастването на надморската височина от запад на изток варират между 600 mm/m² и около 1 000 mm/m² във високите части на Витоша, Осогово, Рила и Пирин.
- температури: температурните амплитуди варират от север на юг, като средногодишните в Трънската котловина са около 2,9°C, докато в района на Сандански, Петрич и Гоце Делчев стойностите достигат 14°C.
- ветрове: характерни за Югозападния регион са предимно ветрове с посока „север-северозапад“. В котловинните полета често срещано явление е фьонът през пролетта и есента. Като цяло климатичните условия в региона са благоприятни за отглеждането на разнообразни плодови, зеленчукови, технически и зърнени култури

2.2. Атмосферен въздух

На територията на ЮЗР се извършва мониторинг от **РИОСВ София и РИОСВ Благоевград, както и от РИОСВ Перник, който от 16.06.2020 г., се обединява с РИОСВ-София**

Качеството на атмосферния въздух е описано от докладите на РИОСВ в отделните райони за 2019 г. в зависимост от предоставените данни.

На територията, контролирана от РИОСВ София са разположени два ръчни пункта за мониторинг на качеството на атмосферния въздух с ръчно пробовземане и последващ лабораторен анализ (Р) и седем автоматично измервателни станции (АИС), стационарни автоматични станции за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ) в градовете: София (5, Пункт „Копитото“ (АИС), Пункт „Витиня - ЕС 1“ (АИС), Пункт „Гара Яна“ (Р), Пункт „Пирдоп“ (Р).

Фини прахови частици до 10 микрона (ФПЧ₁₀) - Превишени са средногодишните норми за ФПЧ₁₀ в два от пунктовете за мониторинг през разглеждания период - пункт „Надежда“ и пункт „ИАОС/Павлово“, докато в останалите шест пункта на територията на гр. София и Софийска област, същите не са превишени.

Серен диоксид - няма превишение на средночасовите и средноденонощните норми в автоматичните измервателни станции на територията на град София и Софийска област през отчетния период

Азотен диоксид (NO₂) - През 2019 г. се наблюдава сравнително увеличаване на средночасовите концентрации на азотен диоксид (NO₂) спрямо 2018 г., като за 2019 г. има 5 бр. превишения в АИС „ИАОС/Павлово“ и АИС „Младост“.

Озон - През отчетеният период са отчетени 5 превишения на прага за информиране (180 µg/m) в АИС „Дружба“ и АИС „Витиня - ЕС 1“, а именно: 4 броя превишения в периода 27.07.-28.07.2019 г. в АИС „Дружба“ и 1 брой превишение на 24.10.2019 г. в АИС „Витиня - ЕС 1“.

През 2019 г. Столична община прие Допълнение на „Програмата за управление качеството на атмосферния въздух на територията на Столична община 2015-2020г. - намаляване на емисиите и достигане на установените норми за ФПЧ₁₀, по показатели фини прахови частици с размер до 2,5 микрона и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ).

За 2019 г. община Пирдоп няма актуализирана Програма за КАВ, община Златица също не е актуализирала Програма по чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух за предприемане на спешни действия за постигане на съответствие с нормите за качество на атмосферния въздух на територията на община Златица и по - специално с нормите за съдържание на ФПЧ₁₀ за периода 2014 - 2016 г.

На територията, контролирана от РИОСВ Перник са разположени: 1 брой автоматична измервателна станция (АИС Перник-център) - разположена в централната градска част на град Перник и 1 пункт с ръчно пробонабиране и последващ лабораторен анализ-разположен в кв. Църква, гр Перник.

Фини прахови частици до 10 микрона (ФПЧ₁₀) - **АИС Перник - център** Отчетени са 41 бр. превишения на средноденонощната норма /СДН/. Няма превишение на средно годишната стойност. **Пункт Църква** През 2018 г. са отчетени 55 бр. превишения на СДН по показател ФПЧ₁₀, няма превишение на средногодишната норма в Наредба № 12.

ПАВ, кадмий и олово: **пункт Църква** Средногодишната стойност за ПАВ превишава средногодишната норма за показателя, средногодишната стойност за кадмий и за олово е в норма

Серен диоксид SO₂ - **АИС Перник - център** постигнато е съответствие с определените

норми и ограничения, Аларменият праг за серен диоксид не е превишаван през годината
Азотен диоксид NO₂ АИС Перник - център През 2018 г. няма нарушение на средночасовата норма по показател азотен диоксид

Община Радомир е изготвила общинска програма за намаляване нивата на замърсителите, община Перник е разработила програма за качеството на атмосферния въздух на община Перник 2017-2021 г, Община Дупница е изготвила проект на нова програма за намаляване на нивата на ФПЧ10 и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Дупница за периода 2019 г. - 2023 г., в община Кюстендил действа общинска програма за управление и подобряване качеството на атмосферния въздух в община Кюстендил 2016 г. - 2020 г.

На територията, контролирана от РИОСВ Благоевград е разположена 1 бр. автоматична измервателна станция (АИС) за контрол на качеството на атмосферния въздух на територията на гр. Благоевград

ФПЧ₁₀ - През 2019 г. регистрираните превишения на СДН на ФПЧ10 е 33 бр., което е под нормативно допустимият брой превишения- 35 бр. за една календарна година. Средногодишната концентрация не превишава средногодишната норма.

Озон O₃ - През 2019 г. е регистрирано едно превишение на краткосрочната целева норма (КЦН) за опазване на човешкото здраве - 120 µg/m³, няма регистрирани превишения на прага за информиране на населението (ПИН) над 180 g/m³ (средночасова стойност)

Серен диоксид и Азотен диоксид - през 2019 г. от АИС- Благоевград не е регистрирано нито едно превишение на средноденоношните, средночасовите и средногодишните норми за показатели: азотен диоксид и серен диоксид.

С решение №265/28.09.2018 г. на Общински съвет- Благоевград е приета „Актуализация на общинска програма за качество на атмосферния въздух и достигане на установените норми на фини прахови частици (ФПЧ10) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ) на територията на община Благоевград, с период на действие 2019- 2023 г.“.

2.3 Води

Водите от Югозападния район за планиране попадат в Западнобеломорския, Дунавския район за басейново управление на водите и малка част от Източнобеломорски район.

Повърхностни води

В Западнобеломорски район са включени водосборните басейни на реките Струма и Места. Поречията на тези реки са най-водоносните сред речните басейни в страната, с най-голям годишен обем на отточните водни количества. Басейнът на р. Струма заема югозападния дял на България до границите със Сърбия, Македония и Гърция.

За частта на Дунавския район за басейново управление, която попада в ЮЗР с най-голямо стопанско значение е р.Искър, която осигурява вода за столичния град,

захранвайки язовир “Искър”.

Териториалният обхват на РИОСВ - Благоевград обхваща средно и долно поречие на главната река Струма от вливането на притока ѝ река Рилска до границата с Р Гърция, както и поречието на река Места от изворите до границата с Р Гърция /включително и всички техни притоци/ като част от територията на Западнобеломорски район, включващи общо 66 повърхностни водни тела. През 2019 г всички наблюдавани водни тела са в „добро“ химично състояние. По обща оценка за екологично състояние/екологичен потенциал (ЕС/ЕП) – 1 водно тяло е с много лош екологичен потенциал, 4 водни тела са в „лошо екологично състояние“, 3 водни тела са с „лош екологичен потенциал“, 7 водни тела са с „Умерено ЕС“, а 2 са с „умерен ЕП“.

На територията, контролирана от РИОСВ - София протичат реките от поречието на р. Искър, р. Нишава и р. Марица. Контролират се обекти, формиращи отпадъчни води, които заустват в повърхностни водни обекти, както обекти, чиято дейност се отнася до опазване и подобряване състоянието на водните ресурси в териториалния обхват на РИОСВ - София.

Основен замърсител на повърхностните водни обекти с органични вещества на територията контролирана от РИОСВ-София са канализационните системи на населените места без изградени пречиствателни съоръжения. Голяма част от малките населени места нямат изградени канализационни мрежи и отпадъчните води най-често се отвеждат в земните пластове или се заустват в прилежащите дерета и реки.

Контролната дейност на РИОСВ - Перник обхваща състоянието на водите и водните обекти по поречия Струма и Ерма в териториалния обхват на 13 общини. В програмата за оперативен мониторинг на повърхностните води в териториалния обхват на РИОСВ - Перник попадат 38 пункта за физико-химичен мониторинг на повърхностни води, разположени в общо 34 повърхностни водни тела.

За поречие Струма - Химичното състояние за поречие Струма през 2018 г. - няма повърхностни водни тела оценени в лошо химично състояние, само 3бр. са оценени като непостигащи добро химично състояние; оценени в добро хим. състояние са 18бр. водни тела и обявени в неизвестно хим. състояние са 32бр. водни тела.

Оценките за 2018 г. на повърхностни водни тела по екологично състояние/екологичен потенциал ЕС/ЕП са: само 1 водно тяло е в много лошо екологично състояние, 5 водни тела са в лошо екологично състояние, в умерено екологично състояние - 20 бр., а останалите са в добро, много добро и отлично екологично състояние

Поречието на река Ерма - На територията на РИОСВ-Перник е разположено поречието на река Ерма. Във водното тяло има два пункта за качествен мониторинг на повърхностните води на реката единия при с. Срезимировци, а другия - при гр. Трън. В програмата за хидробиологичен мониторинг за периода 2017-2018 година са включени

двата горепосочени пункта и въз основа на резултатите от мониторинг на биологичните елементи за качество, водното тяло се оценява в умерено състояние.

Подземни води

В земните недра на България са обособени 177 подземни водни тела, представляващи самостоятелни и значими части от пресни подземни води.

От тях 54 тела са в Югозападен район, това число девет тела на територията на Дунавския район, шест тела - на територията на Източноромелийския район и всички 38 тела на територията на Западноромелийския район за басейново управление на подземните води.

Подземните води в Югозападния район са предимно в добро състояние. Общо 6 подземни водни тела са оценени в лошо състояние. Това са водни тела, привързани към големите котловини или речни долини на района, които са антропогенно най-силно натоварени - Софийското поле, Ихтиманското поле, Дупнишкото поле и Петричкото поле

На територията, контролирана от РИОСВ Благоевград

В териториалния обхват на РИОСВ - гр. Благоевград попадат 24 подземни водни тела от Западноромелийски район. Оценката за 2019 г. на химичното състояние на подземните водни тела показва, че 3 водни тела лошо химично състояние, а всички останали са в добро химично състояние.

Общият брой на подземните водни тела, които са идентифицирани на територията на **РИОСВ - Перник** в „Западноромелийски район“ е 17 бр. Всички 17 подземни водни тела на територията на РИОСВ Перник са оценени в добро химично състояние през 2018г., с изключение на едно - Каптаж "Царичина", "ВиК Дупница" ЕООД, оценен в лошо химично състояние

Най-значителна причина за състоянието на водните тела в района, оценени в лошо състояние по физикохимични параметри (превишения по показатели БПК₅, електропроводимост, нитритен азот, нитратен азот, общ фосфор и др.), са източниците на дифузно замърсяване (населени места без изградена канализация, замърсяване с отпадъци и др.).

По данни от „Регистър на ресурсите на минералните води – изключителна държавна собственост“ на територията на Югозападен район има 38 находища на минерална вода, а по данни от „Регистър на ресурсите на минералните води – публична общинска собственост“ - 13 находища публична общинска собственост.

2.4 Почви и земеползване

Съгласно почвено-географското райониране на Европа, Югозападен район попада в Средиземноморската почвена област и обхваща части от пет почвени провинции – Софийско-Краищенска, Струмско-Местенска, Витошко-Средногорска, Рило-Пипинска и Осоговско-Беласишка провинции.

Господстващ почвен тип на равнините и в долните части на планинските склонове под сухите гори и храсталаци са канелените почви, а също така канеленовидни лесивирани и плитките почви. В ниските слабо дренирани части на Софийското поле са разпространени смолници. Подножията на склоновете на планините до 600-800 m надморска височина, покрити със сухи дъбови гори и храсталаци са заети с кафяви и канеленовидни почви. На височина 800-1500 m се разполагат кафяви планинско-горски почви под букови и смесени гори. В този пояс са разпространени широко и рендзините.

В по-високите части на планинско горския пояс се появяват кисели кафяви планинско-горски почви, които на височина над 1500 m се сменят със субаплийски планинско-ливадни почви.

На територията на Югозападен район се прилага система на три нива за мониторинг на почвите в областите.

Съгласно Националната мониторинговата програма на МОСВ на територията на **РИОСВ – Перник** са обособени 15 пункта за пробонабиране – 8 на територията на област Перник и 7 на територията на област Кюстендил.

През 2018г. пунктове от мониторингова мрежа I ниво са 4 бр.: Почвите на територията на РИОСВ Перник са в добро екологично състояние по отношение на замърсяване с тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители

Пунктове от мониторингова мрежа II ниво /вкисляване/ е 1 бр.- Община Брезник /с.Кошарево/.

На територията на Пернишка област има екологично замърсените земи с цинк и олово, и като източник на замърсяването е посочена "Стомана" - АД, гр. Перник. Почвите на територията на Област Кюстендил в голямата си част са чисти от замърсители с тежки метали, с изключение на землищата на селата Гюешево и Преколница, община Кюстендил, замърсени с тежки метали терени - с олово и с цинк

Одобрените пунктове за почвен мониторинг на територията на **области София и София – град** са общо 13 пункта.

Замърсяване на почвата с тежки метали и металоиди - На територията на Софийска област са известни районите с трайно замърсяване на почвите - район Кремиковци, общините Челопеч, Пирдоп и Златица. Замърсени с тежки метали са терени в землищата на села Долни и Горни Богров и с. Яна, съответно акумулирани на базата на «стари

исторически замърсявания.

В регионалния обхват на инспекцията се наблюдава положителен резултат на състоянието на почвите и нарушените терени: рекултивират се замърсени терени, рекултивират се депа за битови отпадъци конкретно през 2019 г. са завършени и реализирани проекти за рекултивация на три общини: Община Драгоман, Община Костинброд и Община Ботевград. Има внесени инвестиционни намерения относно рекултивация на нарушени терени.

През 2019 г. са проведени комисии съгласно изискванията на чл. 17 и чл. 18 от Правилника за прилагане на Закона за опазване на земеделските земи (ППЗОЗЗ), която да определи размера и границите на терена за рекултивация и бъдещия начин на трайно ползване на нарушени терени и депа за битови отпадъци

Изпълнение на програмата по почвен мониторинг - III ниво - локални почвени замърсявания - 2019 г. През 2019 г. е събрана и актуализирана информация за състоянието на складовете за съхранение на негодни и забранени продукти за растителна защита за 2019 г., в т. ч. Б-Б кубовете както и техните географски координати.

За 2019 г. експерта по компонент „Почви“ е извършил проверки съгласно писмо на ИАОС, относно изпълнение на програмата по почвен мониторинг - 3-то ниво - локални почвени замърсявания, актуална информация на складовете за съхранение на негодни и забранени продукти за растителна защита и Б-Б кубове за 2019 г. Информацията съдържа адресите на складовете, както и техните географски координати, проверени са: 12 склада и 12 местоположения със 116 Б-Б куба.

На територията на РИОСВ – Благоевград попадат 22 броя постоянни пункта за мониторинг на почвите I-во ниво. Проследява се дифузното замърсяване. Наблюдавани показатели - мед, цинк, олово, кадмий, никел, хром, кобалт, арсен, живак, общ азот, общ фосфор, органичен въглерод, активна реакция на почвата (pH), нитратен азот, общ въглерод, устойчиви органични замърсители /16 PAH, 6 PCB, 8 хлорорганични замърсители/,обемна плътност, влагосъдържание, специфична електропроводимост и гранулометричен състав.

Предвид резултатите от провеждания почвен мониторинг по широк спектър от показатели провежданите дейности от страна на РИОСВ включващи превантивен, текущ и последващ контрол по всички компоненти на околната среда и фактори които и влияят, структурата и обемите на производство в региона, възраждане на земеделието в последните години, дават основание да се даде положителна оценка за състоянието на почвите в териториалния обхват на РИОСВ – Благоевград.

Действащи са 23 бр. концесии за добив на подземни богатства.

2.5 Флора и фауна

Според геоботаническото райониране на България (по Бондев, 1997), ЮЗР е разположен в Европейската широколистна горска област, като обхваща и части от Средиземноморската склерофилна горска област, съответно в Илирийската провинция и Македоно-Тракийската провинция.

В изграждането на растителната покривка на Илирийската (Балканска) провинция освен характерните растения с европейско и евроазиатско разпространение участват и над 100 български ендемични растения, които заедно с балканските ендемични растения обуславят автентичния ѝ характер. Специфичните за Македоно-Тракийската провинция диагностични видове растения са главно македоно-тракийски флорни елементи, като *Quercus thracica*, *Q. mestensis*, *Herinaria olympica* и др. балкански и български ендемити.

ЮЗР е с изключително богато растително разнообразие. В този район са локализиран основната част от формообразователните огнища в България. Горският фонд е с висок дял и в района има значителни горскостопански ресурси

Фауната на Югозападен район се отнася към два много различни зоогеографски района: Струмско-Местенския и Рило-Родопския район. Струмско-Местенския район обхваща средните течения на реките Струма и Места и тук фауната е с подчертан южен тип на разпространение.

В Югозападният район попадат най-високите наши планини Рила и Пирин. Тук евросибирските и европейски видове значително преобладават над средиземноморските. В този Рило-Родопски район попадат много реликтни безгръбначни видове. Характерна отличителна черта за района е високият ендемизъм. Най-много ендемични безгръбначни са познати от Пирин. За няколко вида територията на парк „Пирин“ е убежище от международно значение – мечки, вълци и балканска дива коза. Фауната в тези най-високи наши планини е представена от видове характерни за иглолистният горски пояс. Това са предимно студоустойчиви фаунистични видове. Доминират горските видове от всички фаунистични таксони и по-конкретно тези свързани с иглолистния горски пояс. Евросибирските видове преобладават над топлолюбивите и медитерански видове. Към този момент на територията на Национален парк "Пирин" са установени 2091 вида и подвиди безгръбначни животни (паяци, многоножки, насекоми, охлюви и др.).

Фауната на Рила също не отстъпва по богатство и разнообразие. Много видове са включени в Червената книга на България. Фауната на парк „Рила“ е сравнително богата на представители на животинския свят с характерни представители на евросибирския и европейския тип фауна. Преобладават сухоземни животни, характерни за Средна и Северна Европа. Континенталният климат е причина за голямото разнообразие на животински групи като земноводните, докато влечугите са доста бедно представени.

Ендемити сред надземната фауна почти липсват. Орнитофауната е характерна за пояса на дъба и е съставена най-вече от такива видове, придържащи се към селскостопанските, горските и крайселищни територии, където намират изобилие от храна. Наличните животински видове са представени от различни видове дребни гризачи, някои хищни бозайници, прилепи, широко разпространени видове от влечугите, пойни птици и са свързани най-вече с трофичната база за тяхното изхранване.

3. Ценност и уязвимост на територията, която е вероятно да бъде засегната

1.1 Специални природни характеристики

В територията на ЮЗР попадат защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР):

- 172 бр. защитени територии, от които 61 бр. природни забележителности, 83 бр. защитени местности, 15 бр. резервати, 6 бр. поддържани резервати и 4 бр. природни парка и 3 бр. национални паркове;
- 44 бр. защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включени в приетите от Министерски съвет списъци;
- 30 бр. защитени зони за опазване на дивите птици, от които всички с изключение на три имат издадени от министъра на околната среда и водите заповеди за обявяването им.

В Югозападен регион са разположени изцяло териториите на два от трите Национални парка в страната НП „Рила” и НП „Пирин” и незначителна част от третия – НП „Централен Балкан”, както и териториите на два от общо десетте природни парка в страната (ПП „Витоша” и ПП „Рилски манастир”) и части от ПП „Врачански Балкан”.

В границите на ЮЗР попадат и природните паркове „Витоша”, „Рилски манастир”, „Беласица” и части от ПП „Врачански Балкан”, както и резерватите Али ботуш, Конгура, Ореляк, Соколата, Тисата, Църна река, а също и поддържани резервати Тъмната гора, Конски дол, Габра, Острица и защитени местности Рупите, Топлище, Павлюва падина, Чокльово блато и др., опазващи уникални за страната природни екосистеми, включващи характерни и забележителни диви растителни видове.

НП „Рила” е създаден с цел запазване на естествените комплекси от саморегулиращи се екосистеми, местообитания на редки и застрашени видове и съобщества, някои от тях – ендемити за тази област. По отношение на флористичното богатство в НП „Рила” се срещат около 1400 висши растения. 42 са защитени от закона. 98 са включени в Червената книга, 9 – в червения списък на IUCN и 6 – в списъка на редките, застрашени и ендемични растения в Европа.

НП „Пирин” е местообитание на 1300 вида висши растения, което е около 1/3 от българската флора. Освен тях се срещат около 320 вида мъхове и няколко стотици вида водорасли. Характерна особеност за пиринската флора е високият процент на ендемизъм.

НП „Централен Балкан” обхваща незначителна част от територията на Югозападен район (3 396 ha) и е единственият парк в страната и Югоизточна Европа член на мрежата „PAN Parks” - Европейска мрежа от представителни защитени територии.

Уязвимостта на защитените зони е свързана най-вече с антропогенните въздействия. Като основни заплахи се очертават неустойчивите селскостопански практики, урбанизацията и експанзията на инфраструктура, замърсяването на повърхностни води, в т.ч. от промишлени инсталации, транспорт, отпадъчни води и др., изменението на природните екосистеми, в т.ч. от предизвикани от човека промени на хидравличните условия, ВЕЦ, резервоари, сметища и др.

1.2 Културно наследство

Приемник на културно-историческото наследство на седем велики цивилизации, България е на трето място в Европа - след Гърция и Италия - по брой и разнообразие на открити паметници на културата. Регистрираните недвижими паметници на културата в България са над 40 000, а в държавните и общински музеи се съхраняват повече от 5 млн. движими културни ценности.

В ЮЗР се намират редица културно – исторически паметници с национално и международно значение - Рилски манастир, Боянска църква, храм-паметник „Св. Александър Невски”, гр. Мелник, Роженски манастир и др. паметници, както и исторически селища – Копривщица, Банско, Ковачевица и др.

На територията на Югозападен регион са регистрирани 7 348 недвижими културни ценности (НКЦ) на материалното недвижимо културно наследство (област София - СО - 1 698 НКЦ, област София - 2 069 НКЦ, област Перник - 659 НКЦ, област Кюстендил - 1 159 НКЦ, област Благоевград - 1 763 НКЦ) с тяхната принадлежност към определен исторически период като праисторически, антични, средновековни, възрожденски, от ново и най-ново време, както и с научна и културна стойност като археологически, исторически, архитектурно-строителни, художествени, урбанистични, културни ландшафти с културни напластявания от взаимодействието на човека и природната среда, парково и градинско изкуство, етнографски, културни маршрути.

В списъка на Световно наследство на ЮНЕСКО на територията на Югозападен регион се намират различни обекти на материалното и нематериалното културно наследство.

В Югозападен район археологическите недвижими културни ценности НКЦ са общо 2 778 броя, от които в област Софийска и София град – 876, Перник – 547, Кюстендил – 401 и Благоевград – 851.